

Sygn. akt II KS 2/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSN Rafał Małarski

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Sobieszczańska

w sprawie **W. B.**,

o zadośćuczynienie i odszkodowanie wynikłe z niewątpliwie niesłusznego
tymczasowego aresztowania

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2018 r.,
skargi wniesionej w trybie art. 539a k.p.k. i art. 539b § 1 k.p.k. przez prokuratora
Prokuratury Regionalnej w [...]

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 9 listopada 2017 r.7,

**uchyla zaskarżony wyrok w części uchylającej wyrok Sądu I
instancji co do oddalenia wniosku o odszkodowanie za
niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie ponad kwotę
4730 złotych i przekazuje w tym zakresie sprawę do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi
Apelacyjnemu w [...].**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 20 czerwca 2017 r. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczynie W. B. kwotę 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 4.730 zł tytułem odszkodowania za niewątpliwe niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 5 lipca 2006 r. do 28 września 2006 r.

Następnie Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 9 listopada 2017 r. (sygn. akt II AKa .../17), zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, że podwyższył zasądzoną kwotę z tytułu zadośćuczynienia do 40.000 zł, natomiast uchylił wyrok w części oddalającej wniosek o odszkodowanie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie ponad kwotę 4.730 zł i w tym zakresie sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w [...].

Na powyższe orzeczenie skargę w trybie art. 539a k.p.k. i art. 539b § 1 k.p.k. wniósł Prokurator Prokuratury Regionalnej w [...], zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisu postępowania karnego, tj. art. 437 § 2 zdanie drugie in fine przez uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy w sprawie nie zachodzi konieczność przeprowadzenia przez Sąd I instancji na nowo przewodu w całości, a postępowanie to w istocie sprowadza się do uzupełnienia postępowania dowodowego polegającego w zasadzie na doprecyzowaniu ustalonych przez Sąd meriti okoliczności, tj. zarejestrowania wnioskodawczynie jako bezrobotnej, wysokości dochodu uzyskiwanego z prowadzonego sklepu papierniczego, oraz ustalenia, czy z uwagi na posiadane wykształcenie wnioskodawczynie mogła realnie osiągać wyższe dochody niż te, które uzyskiwała z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Podnosząc powyższy zarzut Prokurator wniósł o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego w zaskarżonej części i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zażył co następuje.

Na wstępie rozważań należy podnieść kilka istotnych kwestii związanych z instytucją skargi na orzeczenie sądu odwoławczego z rozdziału 55a k.p.k., które mają znaczenie dla niniejszej sprawy. Skarga na wyrok uchylający sąd odwoławczego została wprowadzona do Kodeksu postępowania karnego w wyniku nowelizacji z 2016 r. W uzasadnieniu projektu ustawy nowelizacyjnej wskazano

na potrzebę stworzenia instytucjonalnego mechanizmu zabezpieczającego reformatoryjność orzekania (por. uzasadnienie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, VIII kadencja, druk sejm. nr 207). Skarga ma na celu przeciwdziałanie niezasadnym wyrokom kasatoryjnym sądów odwoławczych zapadającym w zwykłym toku instancji. Ma także gwarantować, że sądy odwoławcze będą częściej wydawać wyroki reformatoryjne, samodzielnie sanując dostrzeżone błędy w stosowaniu prawa materialnego lub procesowego. Ustawa nowelizująca powierzyła Sądowi Najwyższemu kompetencję w zakresie rozpoznawania tych skarg.

Przedmiotem zatem samej skargi nie jest ocena poprawności oceny przez sąd odwoławczy poszczególnych zarzutów apelacji, ale tylko i wyłącznie podjęta w wyniku tej oceny następcza decyzja sądu odwoławczego o uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego nie przekonuje, że w sprawie zaistniała potrzeba przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości.

Powodem uchylenia do ponownego rozpoznania sprawy we wskazanym zakresie był błąd Sądu I instancji w ustaleniach faktycznych w zakresie sposobu wyliczenia wysokości szkody związanej z pozostawianiem przez wnioskodawczynię bez pracy po zwolnieniu z tymczasowego aresztu. Takie stwierdzenie Sądu odwoławczego zakłada, że co do zasady Sąd ten nie kwestionował ani samego faktu wystąpienia szkody, ani też związku przyczynowego między ową szkodą a stosowaniem tymczasowego aresztowania. Sąd odwoławczy na s. 4 - 5 uzasadnienia wyroku wyraźnie wskazuje, że Sąd I instancji dopuścił się błędu w czynieniu ustaleń faktycznych co do sposobu wyliczenia wysokości szkody, gdyż dowody zgromadzone w sprawie stoją w sprzeczności z twierdzeniami tego sądu. W wytycznych dla ponownego postępowania Sąd II instancji nakazał m.in. zbadanie kwestii ewentualnego pobierania zasiłku dla osób bezrobotnych przez wnioskodawczynię oraz propozycji pracy, a także kwestii dochodu uzyskiwanego ze sklepu papierniczego, który prowadziła.

Jak trafnie wskazuje w swej skardze Prokurator, te informacje zawarte były w aktach sprawy – potwierdzenia przelewów z Powiatowego Urzędu Pracy

(dowodzące okresu i wysokości zasiłku), kopie zeznań podatkowych za lata 2007-2014 oraz wysokość wynagrodzenia, jakie wnioskodawczynie otrzymywałyby, gdyby kontynuowała zatrudnienie w Izbie Celnej w [...] (k. 21, 25-49, 65, 128).

Powyższe przekonuje, że Sąd odwoławczy nie podzielając stanowiska Sądu I instancji do co wysokości odszkodowania dysponował materiałem, który dawał podstawy do własnego ustalenia tej kwestii lub sięgnięcia w postępowaniu odwoławczym do suplementarnych środków dowodowych bez konieczności przekazywania sprawy do ponownego rozpoznania z uwagi na potrzebę przeprowadzenia przewodu sądowego w całości.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

kc